

הנותן ליעף כח

All of the **ברכות השחר** that we have discussed can find their sources in the **גמרא**. The only one of the **ברכות השחר** that cannot be traced to the **גמרא** is the **ברכה** of **הנותן ליעף כח**. The background for this **ברכה** presents us the opportunity to review several themes that run throughout the **סידור**. May new **ברכות** be authored after the **גמרא** was put into its final edition or are we limited to reciting only those **ברכות** that are found in the **גמרא**? What historical and sociological factors precipitated changes to the **סידור**? How much has Jewish mysticism influenced the **תפילות** in the **סידור**?

ספרדים do not recite the **ברכה** of **הנותן ליעף כח** after **עוטר ישראל בתפארה**. **אשכנזים** do not recite it at all. In the **נוסח אר"י** (Rabbi Isaac Luria), the **ברכה** is recited after **מלביש**. The **ברכה** does not appear in the **סידור** of **רב עמרם**. It is first mentioned in the **אבודרהם** as follows: **ויש מקומות שמברכין נותן ליעף כח**. The **שלחן ערוך** holds: **או"ח סימן מו' – ו': יש נוהגין לברך הנותן ליעף כח ואין דבריהם נראין: הנה אך המנהג פשוט בבני האשכנזים לאומרה**.

The **ספרדים** do not recite the **ברכה** of **הנותן ליעף כח** because the **ברכה** was not mentioned in the **גמרא**. Their position is explained by the **תיקון תפלה**:

וכתב האגור: בסדורי האשכנזים מוסיפים עוד ברכה אחת הנותן ליעף כח ואני קבלתי מרבתי שאין להוסיף עוד על הברכות שנזכרו בתלמוד.

That position is consistent with a rule that we encountered previously:

כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בברכות, לא יצא ידי חובתו.

Why in fact do we recite this **ברכה**? The **טור** presents an answer that is based on a

מדרש. **או"ח סימן מו' – עוד ברכה אחת יש בסדורי אשכנז בא"י אמ"ה הנותן ליעף כח** ונתקנה על שאדם מפקיד נשמתו בערב ביד הקב"ה עייפה מעבודה קשה כל היום ומחזירה לו בבוקר שקטה ושלוה וע"פ המדרש חדשים לבקרים רבה אמונתך (איכה ג' – כג'); **בשר ודם מפקיד פקדון ביד חבירו ומחזירו לו בלוי ומקולקל אבל אדם מפקיד בכל ערב נשמתו ביד הקב"ה והיא עייפה ומחזירה לו חדשה ורגיעה**.

Rabbi Eliyahu Munk in his **ספר – עולם התפילות** presents an historical answer:

הנותן ליעף כח – ברכה זו איננה נזכרת בדברי התלמוד שהבאנו לעיל. היא הוכנסה לשורת ברכות השחר רק בתקופה מאוחרת יותר. בערב, כאשר האדם עייף ויגע מעבודה

היום המפרכת הגוף, הוא מפקיד נפשו לה', וה' מחזירה לו בבקר, אחר שהחליף כח והתרענן (טור או"ה, סי' מו'). לפי דברי "עיון תפלה" (ר' אריה ליב גורדון) אפשר להסביר תקנה מאוחרת זו של חכמי אשכנז בנימוק אחר: מתוך לחץ הרדיפות האכזריות, שהיו עלולות לכלות לגמרי כוחו של ישראל, הם החליטו לעורר את העם והילבישו דבר עידוד זה בטופס של ברכה כללית לפני ה' "הנותן ליעף כח", ובקשר מחוכם חיברו אותו עם הברכות הקודמת לו: "אזור ישראל בגבורה, עוטר ישראל בתפארה."

The position of the מלביש and the holding of the אר"י that the ברכה should follow מלביש present us with the opportunity to begin to examine how Jewish mysticism became a significant influence on the תפילות. תפילות בן איש חי explains why the אר"י placed the ברכה of מלביש ארומים after הנותן ליעף כח:

הלכות שנה ראשונה פרשת וישב אות ה'—ביאור ברכות "מלביש ערומים" ו"הנותן ליעף כח": אחר מלביש ערומים יברך הנותן ליעף כח (שו"ע או"ה מו ה) ושתי ברכות אלו נתקנו על מלבושי הנפש שיש אדם מאבד לבוש נפשו לגמרי והקב"ה בחסדו נותן לו לבוש חדש כי ערומה היא. ויש אינו חוטא כ"כ לאבד הלבוש לגמרי אלא רק מחלישו והקב"ה בחסדו נותן לו כח לחזקו בכל יום כאשר מחזיר לו נשמתו בבקר.

JEWISH MYSTICISM AND THE תפילות

Once Jewish liturgy became formalized, a concern developed that prayer would become routine. As a response, some wanted to add elements to the תפילות that would serve as a means of increasing the spritual connection between a man's soul and the Divine, the רבנו של עולם. Some of what we learned concerning the introduction of the ברכה of הנותן ליעף כח represents an example of that effort. Throughout our study of תפלה we will find instances when changes were introduced to the תפילות to encourage a greater spritual connection with הקב"ה. The followers of the אר"י, Rabbi Isaac Luria, who lived in the 16th Century, made many such changes to the תפילות. Although many of us do not follow the נוסח אר"י, the נוסח in our סידורים was undeniably influenced by the followers of the אר"י.

TRANSLATION OF SOURCES

ו: -שלחן ערוך או"ח סימן מו' -There are those who recite the blessing: "He who Gives Strength to the 'Tired'" but their position is not well founded. Comment of the Ramah: But the custom is prevalent among Ashkenazim to recite the blessing.

תפלה -תיקון תפלה -The Eigur wrote: In the prayer books of the Ashkenazim, they add one more blessing: "He who Gives Strength to the 'Tired'". I learned from my teachers that it is not proper to introduce blessings that do have their source in the Talmud.

מו' -טור או"ח סימן מו' -There is one more blessing in the Ashkenazic siddur, "Who Gives Strength to the 'Tired,'" which was authored on the basis that Man deposits his tired soul with G-d at night from the hard work of the day. G-d then returns the soul to each Man in the morning in a quiet state and at peace. This is what the Midrash taught us on the verse (Eichah 3:23): They are new every morning; great is your faithfulness. When a Man lends an object to his friend, his friend returns it to him tattered and dirty but each night Man deposits his soul with G-d when the soul is tired and G-d returns it to him new and rested.

ספר - עולם התפילות - "Who Gives Strength to the 'Tired'" This blessing is not recorded in that part of the Talmud that we previously quoted. The blessing was inserted within the Birchot Haschachar only in a much later era. At night, when Man is tired from the work of the day that oppresses his body, he deposits his soul with G-d. G-d then returns to Man his soul in the morning after injecting new strength and making the Man feel renewed. According to the words of the Iyun Tefila (Rabbi Aryeh Leb Gordon) it is possible to explain this late innovation by the Ashkenazic sages as based on another factor. Because of the oppression of the mean spirited expulsions which could have led to a complete sapping of the Jewish people's strength, our Sages decided to revive the spirit of the people by creating a form of encouragement by way of a general blessing of G-d giving strength to the tired. As a clever twist they placed the blessing after the blessings: "Who Girds Israel with Might" and "Who Crowns Israel with Glory."

ח -בן איש חי הלכות שנה ראשונה פרשת וישב אות ח' - Explanation of the Blessings: "Who Clothes the Naked and Who Gives Strength to the 'Tired'" After making the blessing: Who Clothes the Naked, he should recite the blessing: Who Gives Strength to the 'Tired'. These two blessings were authored concerning the wardrobe of the soul. There are those individuals whose sins cause their souls to become bare but G-d in his mercy gives these people new clothing each day. And there are those who do not sin so much that their souls become bare but they still become weak and G-d in His mercy gives them strength each day when G-d returns their souls to them.

SUPPLEMENT

חדשים לבקרים רבה אמונתך

מדרש תהלים פרק כה סימן ב

[ב] דבר אחר אליך ה' נפשי אשא. זהו שאמר הכתוב בידך אפקיד רוחי (תהלים לא ו), בנוהג שבעולם אדם מפקידין אצלו פקדונות, הוא מחליף של זה בזה, ואת של זה בזה, לפי שאין מכירין, אבל הקב"ה אינו כן, אלא ה' אל אמת (שם תהלים ל"א), שמא עמד אחד [שחרית] ובקש נפשו ולא מצאה, או שמא מצא נפשו ביד אחר, או נפשו של אחר בידו, לכך נאמר פדיתה אותי ה' אל אמת (שם תהלים ל"א). אמר ר' אלכסנדר בשר ודם מפקידין בידו חדשים, ושוהין אצלו, והוא מחזירן בלויים וישנים, אבל הקב"ה מפקידין בידו בלויין ושחוקין, והוא מחזירן חדשים, תדע לך שהוא כן שהרי הפועל הזה עושה מלאכה כל היום, ונפשו יגיעה עליו ושחוקה, וכשהוא ישן הוא יגע ומשלים נפשו ונפקדת ביד הקב"ה, ולשחרית היא חוזרת לגופו בריאה חדשה, שנאמר חדשים לבקרים רבה אמונתך (איכה ג כג). ר' שמעון בשם ר' סימון אומר ממה שאתה מחדשינו לבקרים, אנו מאמינים ומכירין [שאתה מחזיר לנו נשמותינו לתחיית המתים], ר' אלכסנדר אומר ממה שאת מחדש אותנו לבקרים של גליות, אנו יודעים שאמונתך רבה לגאלנו.